

Školský zákon

**Zákon 561/2004 Sb. o předškolním,
základním, středním, vyšším
odborném a jiném vzdělávání**

Zásady a cíle vzdělávání

- **Rovný přístup ke vzdělávání – občan ČR nebo občan z jiného členského státu EU**
- **Zohlednění vzdělávacích potřeb jednotlivce**
- **Bezplatné základní nebo střední vzdělávání**
- **Hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených zákonem a vzdělávacími programy**
- **Možnost vzdělávání po dobu celého života**

Vzdělávací programy

- **Národní program vzdělávání** – zpracovává MSMT ČR
- **Rámcové vzdělávací programy** – se zpracovávají pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání
- **Školní vzdělávací programy** – podle nich se uskutečňuje vzdělávání v jednotlivé škole a školském zařízení
- **Akreditovaný vzdělávací program** – pro vyšší odborné vzdělávání

Vzdělávání příslušníků národnostních menšin §14

- Obec, kraj, popř. ministerstvo zajišťuje pro příslušníky národnostních menšin vzdělávání v jazyce národnostní menšiny v MŠ, ZŠ a SŠ
- Lze zřídit **třidu** MŠ (8 dětí), ZŠ (10 žáků) nebo SŠ (12 žáků) nebo **školu**, pokud všechny třídy budou naplněny výše uvedenými min. počty žáků
- Nejsou-li splněny výše uvedené podmínky, pak může ředitel školy stanovit ve školním vzdělávacím programu předměty nebo jejich části, v nichž se vzdělávání uskutečňuje **dvojazyčně** – dvojazyčné vysvědčení, diplom atd.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

- **§ 16 – jedná se o osoby se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním**
- **Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů zjišťuje školské poradenské zařízení**
- **Děti, žáci a studenti se speciálními potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.**

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

- Pro žáky a studenty se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním se při **přijímání** ke vzdělávání a jeho **ukončování** stanoví **vhodné podmínky** odpovídající jejich potřebám
- Při **hodnocení žáků a studentů** se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.
- **Délku** středního a vyššího odborného **vzdělávání** může ředitel školy jednotlivým žákům nebo studentům se zdravotním postižením **prodloužit** až o dva školní roky.

Děti, žáci a studenti se zdravotním postižením

- ┌ Mají právo bezplatně užívat při vzdělávání **speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky** poskytované školou.
- ┌ Dětem, žákům a studentům, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání prostřednictvím **znakové řeči**.
- ┌ Dětem, žákům a studentům, kteří nemohou číst běžné písmo zrakem, se zajišťuje právo na vzdělávání s použitím **Braillova hmatového písma**.
- ┌ Dětem, žákům a studentům, kteří se nemohou dorozumívat mluvenou řečí, se zajišťuje právo na bezplatné vzdělávání pomocí nebo prostřednictvím **náhradních způsobů dorozumívání**.

Děti, žáci a studenti se zdravotním postižením

- ┌ Pro žáky a studenty se zdravotním postižením lze zřídit školy, event. v rámci školy jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny s upravenými vzdělávacími programy
- ┌ Žáci s těžkým mentálním postižením, žáci s více vadami a žáci s autismem mají právo vzdělávat se v **základní škole speciální**
- ┌ Ředitel má právo zřídit funkci **asistenta pedagoga** ve třídě, kde se vzdělává žák se speciálními vzdělávacími potřebami
- ┌ V případě dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a znevýhodněním je nezbytné vyjádření **školského poradenského zařízení**

Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

- Školy a školská zařízení vytvářejí podmínky pro **rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.**
- K rozvoji nadání dětí, žáků a studentů lze uskutečňovat **rozšířenou výuku** některých předmětů nebo skupin předmětů.
- Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka na žádost rodičů **přeřadit do vyššího ročníku.** Podmínkou přeřazení je absolvování zkoušek z učiva, které žák nebude absolvovat.

Individuální vzdělávací plán

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského pracoviště povolit **individuální vzdělávací plán** žákovi nebo studentovi, jedná-li se:

- o žáka se **speciálními vzdělávacími potřebami**
- o žáka **mimořádně nadaného**
- ve středním vzdělávání a nebo vyšším odborném vzdělávání i z **jiných závažných důvodů**

Přípravné třídy základní školy

- Obec nebo kraj může zřizovat se souhlasem krajského úřadu přípravné třídy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj (min. 7 dětí)
- O zařazování žáků do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.
- Obsah vzdělávání v přípravné je součástí školního vzdělávacího programu.

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, s více vadami a s autismem

Žáci s těžkým mentálním postižením, žáci s více vadami a žáci s autismem se mohou vzdělávat v základní škole speciální, a to:

- **se souhlasem zákonného zástupce,**
- **na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení.**

Průběh základního vzdělávání

§ 49

Ředitel školy může převést žáka

- do vzdělávacího programu základního vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením nebo
 - do vzdělávacího programu základní školy speciální
- na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení pouze s předchozím souhlasem zákonného zástupce žáka.
- Ředitel školy je povinen informovat o rozdílech ve vzdělávacích programech

Průběh základního vzdělávání

§ 50

- Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu.
- Zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu.
- V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře.
- Žákovi, který se nemůže pro svůj zdravotní stav po dobu delší než dva měsíce účastnit vyučování, stanoví ředitel takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka nebo mu může povolit vzdělávat se podle individuálního vzdělávacího plánu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- **Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů.**
- **U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel o použití slovního hodnocení žáka na základě žádosti zákonného zástupce žáka.**
- **Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.**

Přechodná ustanovení

§ 185

- Zvláštní škola podle dosavadních právních předpisů je **základní školou** podle tohoto zákona.
- Pomocná škola podle dosavadních právních předpisů je **základní školou speciální** podle tohoto zákona.
- Střední odborné učiliště, gymnázium, střední odborná škola, učiliště, střední speciální škola, odborné učiliště a praktická škola podle dosavadních předpisů jsou **střední školou** podle tohoto zákona.

Podmínky vzdělávání

- Odstraňovat architektonické bariéry
- Uplatňovat princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu
- Používat kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky
- Uplatňovat alternativní formy komunikace – znaková řeč, Braillovo písmo, AAK
- Využívat působení druhého pedagoga
- Spolupracovat s rodiči
- Spolupracovat s poradenskými pracovníky

Vyhláška MŠMT ČR 73/2004 Sb. ze dne 9. února 2005

**o vzdělávání dětí, žáků a studentů
se speciálními vzdělávacími potřebami
a dětí, žáků a studentů mimořádně
nadaných**

Vyhláška 73/2005

**Speciální vzdělávání žáků a žáků
mimořádně nadaných se uskutečňuje
s pomocí **podpůrných opatření,**
která jsou odlišná, nebo se poskytují
nad rámec individuálních opatření
poskytovaných v běžné škole.**

Podpůrná opatření §1

Při speciálním vzdělávání žáků se využívají:

- ┃ speciální metody, postupy, formy a prostředky,
- ┃ kompenzační, rehabilitační a reedukační pomůcky,
- ┃ speciální učebnice, didaktické materiály,
- ┃ zařazení vyučovacích předmětů speciálně pedagogické péče,
- ┃ poskytování poradenských služeb,
- ┃ zajištění služeb asistenta pedagoga (§16, odst 9 školského zákona),
- ┃ snížení počtu žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině nebo jiná organizace vzdělávání žáků se speciálními potřebami.

Podpůrná opatření

Při vzdělávání žáků mimořádně nadaných se využívají:

- speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání,
- didaktické materiály,
- pedagogicko-psychologické služby,
- jiná úprava organizace vzdělávání žáků se speciálními potřebami.

Žák s těžkým zdravotním postižením = žák s:

- těžkým zrakovým postižením,
- těžkým sluchovým postižením,
- těžkou poruchou dorozumívacích schopností,
- hluchoslepí,
- se souběžným postižením více vadami,
- s autismem,
- s těžkým tělesným,
- těžkým či hlubokým mentálním postižením.

Speciální vzdělávání

Zásady a cíle §2

- Speciální vzdělávání se poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami diagnostikovanými školským poradenským zařízením.
- Dále žákům zařazeným do škol při školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy (109/2002 – Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů).
- Speciální potřeby žáků zdravotně oslabených nebo dlouhodobě nemocných stanoví ředitel školy po dohodě s ošetřujícím lékařem žáka.

Formy speciálního vzdělávání žáků se zdravotním postižením §3

Speciální vzdělávání žáků se zdravotním postižením je zajišťováno:

- formou individuální integrace,**
- formou skupinové integrace,**
- ve škole speciální (samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením),**
- kombinací forem.**

Individuální integrace

- **V běžné škole**
- **Ve speciální škole určené pro žáky s jiným druhem postižení**

Skupinová integrace

- Ve třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené pro žáky se zdravotním postižením
 - v běžné škole
 - ve speciální škole pro žáky s jiným druhem zdravotního postižením
- Ve vybraných vyučovacích předmětech se žáci se zdravotním postižením mohou vzdělávat společně s ostatními žáky a být zapojeni do všech činností v době mimo vyučování

Školy při zdravotnických zařízeních §4

V mateřské a základní škole při zdravotnickém zařízení se vzdělávají:

- žáci se zdravotním oslabením
- žáci dlouhodobě nemocní, pokud to charakter jejich nemoci dovoluje

Školy mohou poskytovat individuální konzultace ve všeobecně vzdělávacích předmětech i žákům středních škol

Rozsah a organizaci výuky určuje ředitel školy po dohodě s ošetřujícím lékařem

Typy speciálních škol pro zrakově postižené §5

- Mateřská škola pro zrakově postižené
- Základní škola pro zrakově postižené
- Střední škola pro zrakově postižené
 - střední odborné učiliště, odborné učiliště, praktická škola, gymnázium, střední odborná škola
- Konzervatoř pro zrakově postižené

Typy speciálních škol pro sluchově postižené

- Mateřská škola pro sluchově postižené
- Základní škola pro sluchově postižené
- Střední škola pro sluchově postižené
 - střední odborné učiliště, odborné učiliště, praktická škola, gymnázium, střední odborná škola

Typy speciálních škol pro hluchoslepé

- **Mateřská škola pro hluchoslepé**
- **Základní škola pro hluchoslepé**

Typy speciálních škol pro tělesně postižené

- Mateřská škola pro tělesně postižené
- Základní škola pro tělesně postižené
- Střední škola pro tělesně postižené
 - střední odborné učiliště, odborné učiliště, praktická škola, gymnázium, střední odborná škola

Typy speciálních škol pro děti s vadami řeči

- **Mateřská škola logopedická**
- **Základní škola logopedická**

Typy speciálních škol pro žáky se SPU nebo SPCH

- **Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení**
- **Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování**

Typy speciálních škol při zdravotnických zařízeních

- **Mateřská škola při zdravotnickém zařízení**
- **Základní škola při zdravotnickém zařízení**
- **Základní škola speciální při zdravotnickém zařízení**

Speciální vzdělávací potřeby žáků zohlední škola:

- ve svém školním vzdělávacím programu**
- akreditovaném vzdělávacím programu**

Individuální vzdělávací plán

§6

Individuální vzdělávací plán (§18 školského zákona) je v případě potřeby vzdělávacím programem pro:

- individuálně integrovaného žáka,**
- žáka s hlubokým mentálním postižením,**
- pro žáka skupinově integrovaného,**
- pro žáka speciální školy.**

Vyhláška 48/2005 Sb.

- o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky

Vyhláška 48/2005 Sb. - obsah

- Organizace vzdělávání
- Počty žáků ve třídách
- Poskytování učebnic, školních potřeb
- Přípravné třídy
- Rozvoj nadání žáků
- Jazyková příprava
- Hodnocení žáků
- Výchovní opatření
- Zkoušky